

8

Ako ne računam put u Stokholm 1970, prvi put sam okusio međunarodno takmičenje januara 1973, na pozivnom turniru *London Sandi Tajmsa*. Bilo je nemoguće odabrati teže takmičenje. *Sandi Tajmsov* turnir je najvažniji i najteži turnir parova na svetu. Bio sam pozvan zahvaljujući svom uspehu sa *Presižn* timom Si Si Veja. Moj partner bio je Stiv Altman.

Nijedan američki par nikada nije osvojio pozivni turnir *Sandi Tajmsa*, koji je nastao 1963. Zapravo, dok se Sem Stejmen i Džimi Kejn nisu plasirali na drugo mesto 1972, nijedan igrač iz SAD nije se plasirao među gornjih 50 odsto. Opklade protiv Stiva i mene stajale su otprilike 60 prema 1 i bilo je vrlo malo kladilaca.

Uprkos sali pretrpanoj zvezdama, jednoj od najboljih ikada okupljenih, osećao sam da imamo izgleda. Od fijaska u Stokholmu sazeo sam kao igrač, a Stiv Altman i ja smo bili vešt i iskusen par koji se dokazao u velikim poredama *Presižn* tima nad Dalaskim asovima. Na Turniru *Sandi Tajmsa* učestvovala su dvadeset dva para iz petnaest zemalja. Evo učesnika:

PAR

Tintner – Jaluz
Garoco – Šarif
Riz – Dikson
Greš – Malaba
Rouz – Šihen
Beladona – Mondolfo
Prajdej – Rodrigu
Kojl – Silverstoun
Fon Devic – Hodcajsner
Šapiro – Tred
Kansino – Flint
Kaljeiruš – Košta Kabral
Stejmen – Mičel

ZEMLJA

Francuska
Italija – Egipat
Engleska
Francuska
Engleska
Italija
Engleska
Škotska
Zapadna Nemačka
Engleska – Švajcarska
Engleska
Portugal
SAD

<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>
Diri – O’Nil	Irska
Altman – Sontag	SAD
Palson – Eliason	Island
Vajksel – Smit	SAD
Morat – Flodkvist	Švedska
Švarc – Štampf	Izrael
Bera – Rosinjol	Venecuela
Ortiz Patinjo – Bernaskoni	Švajcarska
Lebjoda – Vilkoš	Poljska

Svaki par je igrao 10 bordova protiv svakog para, ukupno 210. Igralo se sedam sea-nsi tokom tri i po dana. Obračun se zasnivao na IMP koji su se pretvarali u viktori poene.

Pošto je bilo 22 para, svaki bord se igrao 11 puta. Prema tome, bilo je 11 rezultata na bordu, ali su se, za potrebe obračuna, 2 najbolja i 2 najgora rezultata odbacivala, a ostali su se sabirali i delili sa 7 kako bi se dobio tzv. osnovni rezultat. Na kraju, rezultati svih 22 para su se poredili sa osnovnim rezultatom i to poređenje je davalo broj osvojenih ili izgubljenih IMP za svaki par, a IMP su se zatim pretvarali u viktori poene. Evo kako su se dodeljivali viktori poeni:

<u>Broj IMP OSVOJENIH U MEČU</u>	<u>VIKTORI POENI</u>
0	4½ – 4½
1 – 2	5 – 4
3 – 5	5½ – 3½
6 – 8	6 – 3
9 – 12	6½ – 2½
13 – 16	7 – 2
17 – 20	7½ – 1½
21 – 24	8 – 1
25 – 29	8½ – ½
30 i više	9 – 0

Par je po meču (meč se sastojao od 10 bordova) mogao da osvoji najviše 9, a naj-manje 0 viktori poena.

Turnir *London Sandi Tajmsa* održavao se u hotelu *Sent Ermin* u ulici Kakston. *Sent Ermin* je bio odličan. Bio je to udoban stari hotel, otmen i šarmantan. Imao sam osećaj da se gosti osećaju kao u svom domu. U predvorju su stajale lepe stare kož-ne fotelje i kaučevi gde su gosti mogli da sede, piju čaj, jedu kolačiće i čitaju jutar-nje novine. Izgledali su oduševljeni što je hotel domaćin turnira i nisu krili svoje uzbuđenje. Pričali su sa igračima i odabirali svoje lične favorite. Mene je ‘usvojio’

postariji penzioner po imenu Stounhaus. Raspitivao se o mojoj porodici i izgledao fasciniran kada sam mu rekao da mi je tata taksista.

Stounhaus je bio bivši poštanski službenik i živio je od penzije. Bio je odeven u džemper i vrećaste pantalone i uživao je da mi priča o svojim unucima. “Kladim se da je par njih starije od tebe”, rekao je.

“Meni je dvadeset šest.”

“Pa, ne dozvoli da te zvezde uplaše. Ogorčeno se bori i imaćeš iste šanse kao i oni.”

Turnir je počeo 25. januara u 8 sati ujutru. Uskoro mi je bilo drago što sam upoznao Stounhausa. Dok se većina gledalaca gomilala iza igrača poput Beladone, Garoca, Riza i, naravno, Šarifa, koji je bio okružen galerijom žena, Stiv Altman i ja smo se osećali gotovo usamljeni, iako je balska dvorana u kojoj smo igrali bila pretrpana. Kad god sam se osećao izolovanim mogao sam da se osvrnem preko ramena i vidim g. Stounhausa. Ostao je sa nama tokom celog turnira. Osim Altmanove devojke, jedino je on to učinio.

Stiv Altman je bio moj stalni partner u *Presižn* timu. Imao je dvadeset devet godina, svetlu crvenu kosu i brižljivo se oblačio. Bio je takođe i izuzetan mladi igrač bridža.

Tek tri meseca kasnije počeo sam redovno da igram sa Piterom Vajkselom. Na ovom turniru Piter je igrao sa Tomom Smitom, takođe članom *Presižn* tima. Nisam osećao da mi je Piter naročit rival u *Sent Erminu*, iako sada svakako bih, kada bismo igrali jedan protiv drugog. Zapravo, nadao sam se da će dobro proći. To bi pomoglo ugledu *Presižn* tima.

Prvi par protiv kog smo igrali Stiv i ja bili su Morat i Flodkvist¹ iz Švedske. Izgubili smo sa 6 prema 3. U jednom bordu su izlicitirali i napravili četiri herca gde smo mi imali četiri pika. Stivovo lice je bilo crveno poput njegove kose, a ja sam želeo da probijem sto pesnicom. Kakav početak! Bile su to senke Stokholma.

“Zašto ne odete da gledate Beladonu?” rekao sam g. Stounhausu.

“Mislim da ću da se držim vas, momci, još malo”, rekao je.

Sala u kojoj smo igrali bila je ukrašena zastavama svih zemalja predstavljenih na turniru. U vrhu sale stajala je velika tabla sa listama plasmana parova. Stiv i ja smo bili pri dnu posle meča protiv Morata i Flodkvista.

¹Anders Morath, r. 1944, trećeplasirani na *Bermuda Boulu* 1977. i 91. Evropski prvak 1977; Sven-Olov Flodqvist, trećeplasirani na *Bermuda Boulu* 1977. i 87. i na Olimpijadi 1988. Evropski prvak 1977. i 87. Turnir *Sandi Tajmsa* o kome je reč osvojio je 1978. i 81. *prim. Urednika*

Sledeći meč smo igrali protiv para koji je branio titulu pobednika, Lukaša Lebjode i Andžeja Vilkoša¹ iz Poljske. Lebjoda je bio profesor hemije na univerzitetu, a Vilkoš inženjer. Obojica su savršeno govorila engleski. Kao i većina vrhunskih evropskih igrača, koristili su vrlo komplikovan licitacioni sistem i način 'odigravanja' u odbrani. U Sjedinjenim Državama, da ohrabri partnera da nastavi boju, igrač bi odigrao visoku kartu. U Evropi su neki igrači koristili visoku kartu da obeshrabre, a nisku da ohrabre. Drugi igrači koriste neparne karte (9, 7, 5, 3) da ohrabre, a neparne (10, 8, 6, 4, 2) da obeshrabre. Bilo nam je važno da pre meča shvatimo kakav je partnerski dogovor. Ovo nas je oslobađalo postavljanja pitanja i proučavanja njihove duge karte konvencija.

Jedan od bordova koje smo igrali protiv Lebjode i Vilkoša bio je pravi dragulj, iako nas je gotovo upropastio. Evo podele:

		<u>Altman</u>	♠ K108532	
			♥ J72	
			♦ —	
			♣ Q973	<u>Vilkoš</u>
<u>Lebjoda</u>	♠ J964			♠ Q7
	♥ K863			♥ 10954
	♦ A43			♦ Q862
	♣ 106			♣ J82
		<u>Sontag</u>	♠ A	
			♥ AQ	
			♦ KJ10975	
			♣ AK54	

East–West u zoni. Licitacija:

West	North	East	South
		pass	1♣
pass	1♠	pass	2♦
pass	2♥	pass	3♣
pass	4♣	pass	4NT
pass	5♣	pass	6♣
all pass			

Licitacija ove podele bila je veoma složena, uglavnom zato što je moje jedan tref bilo uvod u veštačku licitaciju. Stivov odgovor dva herca na moj prirodni licit dva karo pokazivao je da nema podršku karo i da ima manje od dva asa ili četiri kralja ili jednog asa i dva kralja.

¹*Andrzej Wilkosz*, r. 1935. Jedan od prvih velikana poljskog bridža. Osvajač svetskog timskog prvenstva 1978. Iste godine postao je i vicešampion Evrope. *prim. Urednika*

Zbog složenosti podele trebalo je mnogo vremena za licitaciju i igru. Stivov nadi-mak bio je Antilopa, jer je bio jedan od najsporijih igrača u Americi. Ja igram veoma brzo, verovatno brže od bilo koga na turniru *Sandi Tajmsa*, ali ova ruka je bila izuzetak. Igrao sam vrlo sporo, toliko da nas je Direktor turnira opomenuo.

Želeo sam da budem potpuno siguran. Bio sam ubeđen da je malo parova izlicitiralo mali slem i da će, ako ga napravim, naša imena krenuti prema vrhu na onoj velikoj tabli. Imali smo samo 27 onerskih poena, što većina igrača smatra dovoljnim samo za manšu. Trebalo mi je sedam ili osam minuta da napravim plan igre nakon što je Lebjoda atakirao šesticu pik. Brinuo sam se o raspodeli aduta kod protivnika i takode o položaju asa i dame karo.

Ispalo je da nije trebalo da brinem. Sve je bilo povoljno i izdao sam samo karo štih. Taman sam hteo da se nasmešim g. Stounhausu, kada sam video kako Direktor turnira, Harold Frenklin¹, stoji pored stola i pilji u mene. Frenklin je očigledno bio tu već nekoliko minuta. “Gospodo”, rekao je, “ovaj sto je potrošio preveliku količinu vremena. Sledeći put će kazne u viktori poenima biti dodeljene odgovornoj strani.”

Spora igra je na turnirima uvek predstavljala problem. Šahovski zvaničnici su rešili problem pre nekih 100 godina, uvođenjem sata, ali za bridž nije izmišljeno ništa tako maštovito. Pre dve decenije su francuski šampioni, Pjer Gestem i Rene Bašri², izluđivali protivnike i zvaničnike svojom sporom igrom, često trošeći i po dvadeset minuta za jedan jedini licit ili kartu. Li Hejzen³ je posmatrao jednu od njihovih licitacija i izjavio da je “bio mlad čovek kada su počeli”. Stiv Altman je, pre nešto manje godina, potrošio 35 minuta na četvrtoj, ili mrtvoj, poziciji, da izvede licit nakon što je Rodžer Stern⁴ otvorio u blefu. Za licitaciju i odigravanje te podele trebalo je 1 sat i 22 minuta!

Pobedili smo Vilkoša i Lebjodu sa 8 – 1. U trećem, poslednjem meču od deset bordova porazili smo Džimija Ortiz-Patinja i Pjetra Bernaskonija⁵ iz Švajcarske, sa 8½ – ½. Plasman po završetku prve seanse iznenadio je gotovo svakoga.

<u>PLASMAN</u>	<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>	<u>VP</u>
1.	Vajksel – Smit	SAD	24½
2.	Kojl – Silverstoun	Škotska	21½
3.	Altman – Sontag	SAD	19½

¹Harold Franklin, r. 1915. Poznati engleski sudija i povremeni reprezentativac. *prim.Urednika*

²Pierre Ghestem, r. 1929. i René Bacherich. Osvajači *Bermuda Boula* 1956, Olimpijade 1960. i tri evropska prvenstva. *prim.Urednika*

³Lee Hazen, 1905-91. Drugoplasirani na *Bermuda Boulu* 1956. i 59. *prim.Urednika*

⁴Roger Stern, r. 1934. Poznatiji kao teoretičar (*ASTRO* i *ASTRO Cuebid*). *prim.Urednika*

⁵Jaime Ortiz-Patiño, r. 1928 u Španiji, nastupao za Švajcarsku. Predsednik WBF 1976-86; Pietro Bernasconi, r. 1932, jedan od najboljih švajcarskih igrača. Kompozitor bridž problema. *prim.Urednika*

Vajksel i Smit su naročito blistali. Upisali su 24½ viktori poena od mogućih 27. Još je veliki put stajao pred nama, ali ovo je bio ohrabrujući početak za američke igrače. Pobjednike turnira će mnogi smatrati najboljim parom na svetu. Smatrao sam da sebi dugujem proslavu.

Boris Šapiro je bio menadžer ekskluzivnog privatnog kockarskog kluba po imenu *Ledbrouk* (postoji mnogo Ledbrouk klubova u Londonu – to su kladionice – ali ovaj je bio privatni, za dobro potkožene). Šapiro me je pozvao da posetim klub posle prve sednice. Prihvatio sam.

Boris Šapiro i njegova žena Helen su bili velikodušni domaćini. Morao sam da obidem klub i nisu mi dozvolili da išta platim. Večerao sam u intimnoj trpezariji *Ledbrouka*: puževi za predjelo, zatim odrezak Velington sa Madeira sosom i špargle sa holandskim sosom. Uz večeru sam takođe popio bocu izvrsnog Božolea, a završio sam šoljom espressa.

Piter Vajksel je takođe bio u *Ledbrouku* kao gost Šapirovih. I tada je, kao i sada, nosio dugu kosu, što je nerviralo zalizanog Borisa Šapira.

“Zar nema berberskih radnji u Americi?” pitao je Šapiro.

“Kako stojite na turniru, Borise?” pitao je Piter.

“To”, reče Šapiro, zagrevajući se za temu, “ne mogu da shvatim. Kako vidiš karte sa svom tom kosom svuda preko lica?”

“Svet se izmenio. Okrenuo se naglavačke i sada su neki drugi na vrhu.”

Razgovor je postajao neprijatan. Piter je sumnjao da Šapiru ne bi smetalo ni da on, Piter, ima rogove, samo kada bi Boris bolje stajao na turniru. U tome je možda bilo istine, ali scena nije imala smisla. “Borise,” rekao sam, “ovo je bio najbolji obrok u mom životu.”

“Ovde je sve prvoklasno,” rekao je Šapiro, “osim tvog prijatelja.”

Šapiro ode, a ja se spremih da uživam u nastavku večeri. Malo sam igrao blekdžek u jednoj od gornjih sala kluba, ali uglavnom sam lunjao po klubu. *Ledbrouk* je bio bomba. Zvuk su upijali hektari tepihâ. Staro zavojito stepenište vodilo je u salu gde su se igrali bakara i rulet. Konobari su nosili smokinge i bili kruto zvanični. Bilo je mnogo privatnih odaja sa debelim zidovima.

Ledbrouk je kasnije postao omiljeno stecište naftaških šeika. Jedan moj prijatelj se seća incidenta koji se odigrao 1975. Jedan šeik je telefonirao Borisu Šapiru i zamolio ga da unovči ‘mali’ ček. Ček je glasio na 100.000 funti. Šapiro ga je unovčio.

Druga seansa je počela u dva popodne, 26. januara. Drhtao sam pod ledenim tušem i popio pola kvarta¹ kafe da stresem posledice posete *Ledbrouku*. Nisam se prvi put setio da na važnom turniru treba da pobedim, a ne da idem na žurke. Izlasci tokom

¹ *Quart*, engleska mera za tečnost – 1,1359 litara. *prim. Prevodioca*

Naši drugi protivnici su bila dva velika američka igrača, Sem Stejmen i Vik Mičel. Pobili smo ih sa 7 – 2, zahvaljujući u velikoj meri sledećoj podeli:

	<u>Mičel</u>	♠	Q92		
		♥	82		
		♦	KJ9		
		♣	A10873	<u>Sontag</u>	
<u>Altman</u>	♠	K3		♠	8765
	♥	10743		♥	AJ9
	♦	Q8653		♦	102
	♣	62		♣	KQ54
			<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; display: inline-block; text-align: center;"> N W E S </div>		
	<u>Stejmen</u>	♠	AJ104		
		♥	KQ65		
		♦	A74		
		♣	J9		

West	North	East	South
pass	3NT	all pass	1NT

Stiv je izveo sjajan atak sedmicom herc. Većina igrača bi atakirala karo iz pet karata sa visokim onerom, i izvođač ne bi imao problema da napravi zonsku manšu. Stivova sedmica herc mi je rekla da ima slabu boju herc (naša naročita konvencija ataka protiv bezadutskih kontrakata je uključivala atak malom kartom kada je boja jaka i visokom kada je boja slaba). Uzeo sam prvi štih asom i vratio devetku herc. Svrha ovakve igre je bila prevariti Stejmena. Sa mojim stvarnim držanjem – AJ9 – bilo bi tehnički ispravno uzeti štih asom herc i vratiti puba. Igrajući devet-

ku herc, a ne puba, naveo sam Stejmena da pomisli da imam i desetku kada kasnije odigram puba.

Stejmen je uzeo moju devetku damom i pokušao impas u trefu, što sam uzeo damom. Vratio sam puba herc i Stejmen je uzeo kraljem. Pokušao je još jedan impas u trefu, što sam uzeo kraljem.

Odigrano je pet štihova, a mi smo uzeli tri. Stejmen je smeo da izda samo još jedan. Odigrao sam peticu pik. Stejmen je bio siguran da je desetka herc kod mene. Sada je bila visoka, pa zašto je nisam odigrao? Smatrao je da mora da pokušavam da ga 'odgovorim' od impasa u piku. Prema tome, mislio je, impas u piku leži, a čak i da ne leži, nema načina da mi Altman (koji je ostao bez herca) da štih kako bih mogao da izvučem desetku herc.

Stejmen je bio siguran da sam igrao ispod kralja pik, pa je impasirao. Stiv je uzeo štih kraljem i izvukao desetku herc!

Jedino smo mi u sali oborili tri bez aduta. Hteo sam da iskočim pravo kroz krov *Sent Ermina*. Za trenutak smo postigli nemoguće. Oborili smo 'neoboriv' kontrakt.

"Lep atak", rekao sam Stivu.

"Trebalo je da pogodim", rekao je Sem Stejmen.

"Hajde, Seme", rekao sam. "Kako bi mogao da pogodiš?"

"Sjajna odbrana, Alane", reče Stiv.

"Trebalo je da pogodim", reče Stejmen.

Naši poslednji protivnici u drugoj seansi bili su Izraelci Edrijen Švarc i Mauri Štamf¹. Štamf je, naročito, bio zavisnik od bridža. I on je, takođe, bio pozvan u Ledbrouk posle sinoćne sednice, "Ne mogu", rekao je, "idem da igram bridž."

Pobedili smo Švarca i Štamfa sa 5 – 4. Od našeg prvog meča protiv Šveđana, Flodkvista i Morata, nismo izgubili. Evo plasmana nakon dve od sedam seansi.

<u>PLASMAN</u>	<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>	<u>VP</u>
1.	Kojl – Silverstoun	Škotska	41½
2.	Vajksel – Smit	SAD	39½
3.	Altman – Sontag	SAD	38

Između seansi sam otišao do svoje sobe u *Sent Erminu*, pojeo suvi tost i odremao. Šapiro me je ponovo pozvao u *Ledbrouk* posle večernje seanse, pa sam se dvoumio da li sebi dugujem još jedan provod. Racionalni Sontag je rekao da učestvujem u najvažnijem turniru parova na planeti i da ništa drugo ne treba da mi ulazi u planove. Sontag koji voli žurke je objasnio da ću da odem još samo ovaj put...

¹Adrian Schwartz, r. 1944. i Maury Stampf, izraelski reprezentativci. *prim.Urednika*

Treća sednica je počela u osam uveče. Naši prvi protivnici su bili Piter Vajksel i Tom Smit, drugoplasirani, 1½ viktori poen ispred nas. Jedini kibiceri su bili Džeki Mičel, skoror, g. Stounhaus i Altmanova devojka, En Meri. Evo kritične podele, možda najvažnije na turniru:

<u>Sontag</u>	♠	A1042		
	♥	AQ43		
	♦	A2		
	♣	J107		<u>Smit</u>
<u>Vajksel</u>	♠	—	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; display: inline-block; text-align: center;"> N W E S </div>	♠ J98753
	♥	1092		♥ 7
	♦	1098653		♦ K
	♣	Q984		♣ K6532
<u>Altman</u>	♠	KQ6		
	♥	KJ865		
	♦	QJ74		
	♣	A		

East–West u zoni. Licitacija:

<u>West</u>	<u>North</u>	<u>East</u>	<u>South</u>
	1♦	1♠	2♥
pass	4♥	pass	4NT (Blekvud)
pass	5♣ (0 ili 3)	pass	6♥
all pass			

Moj otvor jedan karo pokazivao je manje od 16 onerskih poena i možda samo jednu ili dve karte karo. Po sistemu koji smo igrali, otvorio bih jedan bez aduta, ali pošto sam imao dve četvorokaratne majorske boje, odlučio sam da izvedem fleksibilniji otvor u karou. Moj otvor je bio životno važan, pošto je omogućavao da Stiv bude izvođač. Za mnogo drugih stolova North je odigravao i padao slem zbog ataka pik, seče i povrata karo. North je, prirodno, impasirao i dao štih singl kralju. Na kraju je North oboren četiri puta.

Mi smo osvojili svih trinaest štihova!

Pobedili smo Pitera i Toma sa 6 – 3. To je značilo da sada na turniru vodimo ispred njih. Tokom ove seanse smo igrali i protiv Dejvida Beraa (bivšeg pilota RAF i velikog engleskog miljenika) i Rožea Rosinjola iz Venecuele, zatim protiv Dezmonda Dirija i Šona O’Nila iz Irske. Rosinjol, poslovni čovek iz Karakasa, predstavljao je svoju zemlju na prvenstvima Južne Amerike jedanaest puta, a na Olimpijadi tri puta. Dezmond Diri, urednik bridž rubrike iz Belfasta, igrao je na Olimpijadi 1964, kada je imao samo dvadeset pet godina.

Pobedili smo par Bera – Rosinjol sa 8 – 1, a par Diri – O’Nil sa 7 – 2. Smatrao sam da vodimo posle treće sednice i bio sam u pravu:

<u>PLASMAN</u>	<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>	<u>VP</u>
1.	Altman – Sontag	SAD	59
2.	Vajksel – Smit	SAD	58
3.	Kojl – Silverstoun	Škotska	55

Otišao sam do *Ledbrouka*, mrzeći sebe celim putem. Ponovo sam sjajno večerao u predivnoj trpezariji *Ledbrouka*, a zatim sam dobio nešto novca na blekdžeku. Mislio sam da vodim najbolji život na svetu. Bilo je čak i povoljnih znakova: pas koga sam držao u Njujorku zvao se Ermin, a turnir se igrao u hotelu *Sent Ermin*. Štaviše, sreća me je htela u svakom pogledu. Baš pre pozivnog turnira *Sandi Tajmsa* učestvovao sam u Kalkuti i završio kao drugi. *Sprema ti se propast*, rekao je racionalni Sontag Sontagu koji voli žurke. *Gubi se*, odvрати Sontag koji voli žurke.

U četvrtoj sednici naši prvi protivnici su bili Terens Riz i Klod Dikson¹ iz Engleske. Upravo pre nego što smo seli protiv njih, razbudio sam se ledenim tušem i zarekao se da nikada neću ponoviti svoje grehe. Ipak, bio sam dobro raspoložen kada sam seo za sto, pa sam ispričao vic. Riz je izgledao uznemireno. “Šta?” pitao je. “Šta je bilo?”

“Ispričao sam vic”, rekoh.

“Šta?”

“Vic.”

Tada se setio. Zaboravio je da uključi aparat za sluh. Ponovo sam ispričao vic, a on se namrštio i predložio da počnemo sa igrom.

Bob Šihen² mi je ispričao smešnu priču o Rizu i Šapiru. Riz nije imao smisla za humor. Boris Šapiro je to znao. Pre par godina Riz je otišao do Šapirovog stana da uzme svoje brojne trofeje koje je držao kod njega. Sve ih je stavio u izlizanu torbu i krenuo kući. Bio je obučen poput većine igrača bridža – aljkavo – pa ga je bobi³ zaustavio i pregledao staru torbu. “Šta imamo ovde?” pitao je bobi, vadeći Rizov trofej svetskog šampiona i prevrćući ga po rukama.

“To je moje”, rekao je Riz.

“Kako da ne”, rekao je bobi. “Ti si Njeno Veličanstvo Kraljica, a ovo su Krunski dragulji.”

“Slušaj, debeloglavi, dokazaću ti da je to moje.”

Pobesneli Riz je poveo bobija nazad do Šapirovog stana. “Reci mu, Borise”, reče Riz, “reci ovom prokletom pajkanu da su ovi trofeji moji!”

¹Christopher Dixon, r. 1944. Vicešampion Evrope 1971. *prim.Urednika*

²Robert Sheehan, r. 1939. Čovek sa nekoliko najrazličitijih zanimanja (fiziolog, programer, broker). Druga mesta na prvenstvima Evrope 1971. i 87. i na *Bermuda Boulu* 1987. *prim.Urednika*

³Bobbie – popularni naziv za londonskog policajca. *prim.Pre vodioca*

“Ko je ovaj čovek?” pitao je Šapiro. “Šta sve ovo znači? Zašto mi dovodite ludaka u kuću?”

Riz je proveo noć u zatvoru i nije uopšte smatrao da je događaj i najmanje smešan. Rekao sam sebi da je to razlog što se nije nasmejao mom vicu.

Izgledalo je da meč protiv Riza i Diksona ide dobro. Stiv i ja smo izlicitirali i napravili težak kontrakt tri bez aduta i oborili protivnike na četiri herca. Mislio sam da smo ih potukli, ali ispalo je drugačije. Oni su pobedili sa 6 – 3. Nekoliko parcijalnih kontrakata koje su napravili protiv nas izgledali su rutinski, ali nije bilo tako. Većina parova na istoj poziciji je prelicitirala i rekla manše koje nisu mogle da se naprave.

Zatim smo igrali protiv Eliasona¹ i Palsona sa Islanda. Hjalti Eliason iz Kopavogija, Island, predstavljao je ovu malu zemlju na Olimpijadi 1960. i na evropskom prvenstvu 1963. On i njegov partner, Palson, bili su onoliko topli koliko sam zamišljao da je njihova zemlja hladna. Meč protiv njih, iako je bio ozbiljno nadmetanje, nije prerastao u rat kako to ponekad biva. Pobedili smo ih sa 6 – 3. Palsonov otvor u najvažnijem bordu bio je dva herca (što pokazuje 6 – 12 poena i dugu boju herca). Eliason je licitirao četiri bez aduta (Blekvud), a Palson je odgovorio pet trefova (bez asova). Eliason je dao *sajnof*² sa pet herčeva. Imao sam QJ863 u piku, 109 u hercu, KJ8542 u karou i šiken tref. Kontrirao sam pet herčeva jer sam znao da Stiv ima dva asa, pošto Eliason nije ušao u slem. Bio sam siguran da će Stiv iz moje kontre da zaključiti da imam šiken. Zaključio je i oborili smo ih dva puta.

U završnom meču potukli smo portugalske igrače, Koštu Kabrala³ i Kaljeiruša, sa 5 – 4. Popustili smo, ali ne katastrofalno. Prošla je gotovo polovina turnira, a mi smo i dalje bili među prva tri para:

<u>PLASMAN</u>	<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>	<u>VP</u>
1.	Vajksel – Smit	SAD	77
2.	Kojl – Silverstoun	Škotska	75
3.	Altman – Sontag	SAD	73

Kada sam došao na petu seansu, bio sam obradovan, jer En Meri i g. Stounhaus više nisu bili sami. Novine lorda Tomsona posvetile su dosta prostora promociji turnira i sada su reporteri, koji su se do tada muvali oko igrača poput Beladone i Garoca, odlučili da prate vodeće parove. Zapazio sam još više izveštača oko Vajksela i Smita i Kojla i Silverstouna.

Nadao sam se da ću videti lorda Tomsona, pokrovitelja turnira i vlasnika najvećeg izdavačkog carstva na svetu. Ipak, nije se pojavio.

¹Hjalti Eliasson, r. 1929. Predstavljao je Island na 4 svetska i 8 evropskih prvenstava. *prim.Urednika*

²Kod nas odomaćen engleski termin (*sign-off*) kojim se partneru zabranjuje dalja licitacija. *p.Prev*

³Francisco Cabral, r. 1943. Igrao za Portugal na jednom evropskom i svetskom prvenstvu. *p.Urednika*

Prvi par protiv kog smo igrali u petoj sednici bili su Leon Tintner i Leon Jaluz¹ iz Francuske, od kojih je svaki ranije već osvojio ovaj turnir. Tintner je bio pariski izdavač. Jaluz je bio Šarifov poslovni menadžer, i sam veliki igrač. Izgubili smo meč sa 6 – 3. Kroz glavu mi je prošla misao da nikad nije ni trebalo da verujem da možemo da pobedimo na ovom velikom turniru u prvom pokušaju. Gospodin Stounhaus, koji nije bio stručnjak za bridž, osetio je moj tihi očaj. Dotakao mi je rame. “I dalje mislim da ćete vi, momci, da pobedite”, rekao je.

Zatim smo igrali protiv spektakularnih Benita Garoca i Omara Šarifa. Odjednom je naš sto postao najpopularniji u sali. Svuda okolo su bile lepe žene i moram da priznam da ja nisam Terens Riz, koji jednom nije primetio nagu manekenku koja stoji ispred njega.

Svi su gledali Šarifa. Da nisam igrao, gledao bih Garoca.

Jedan francuski novinar pitao je jednom Šarifa gde se žene nalaze u njegovom životu. “*C’est le bridge que je préfère à tout*”, odgovorio je Šarif. “*Ensuite, les chevaux, en dernier lieu le cinema.*”

Bridž je prvi, zatim konji, a poslednja stvar na koju je mislio je film.

*Et les femmes?*²

Izgubili smo od Garoca i Šarifa sa 5½ – 3½. Bio sam toliko besan da sam se naljutio na Stiva i vikao na njega.

Naš poslednji protivnik u petoj seansi bio je briljantni engleski par, Džonatan Kansino i Džeremi Flint³. Oni su učestvovali kao par u čuvenom kockarskom meču protiv Šarifa, Beladone, Garoca i Jaluza, kada je Šarif osvojio 18.000 dolara. Kansino je bio londonski berzanski posrednik. Flint je bio bridž pisac koji je postao velemaistor ACBL u neverovatno kratkom periodu od jedanaest nedelja.

Iako smo pobedili Flinta i Kansina sa 6½ – 2½, bio sam siguran da više nismo među prva tri para. Ispalo je da nisam u pravu.

<u>PLASMAN</u>	<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>	<u>VP</u>
1.	Vajksel – Smit	SAD	94½
2.	Kojl – Silverstoun	Škotska	89
3.	Altman – Sontag	SAD	86

Plasman na turniru je bio veoma netipičan. Prva tri para se nisu promenila posle prvih pet seansi. Obično ima divljih fluktuacija.

¹Leon Tintner, r. 1910, evropski šampion 1962. i 1966. Sa partnerom Leonom Yallouzeom. p.**Urednika**

²Franc: A žene? prim.**Prevodioca**

³Jonathan Cansino, r. 1939; Jeremy Flint, 1928-90, prvak Evrope 1963, a u više navrata je zauzimao druga mesta na svetskim i evropskim šampionatima. Znatno je doprineo teoriji licitacije, pomenimo samo jednu od danas najpopularnijih konvencija: Multi dva karo (*Multi Two Diamonds*). prim.**Urednika**

Odbio sam poziv Borisa Šapira da posetim *Ledbrouk* treću noć zaredom. Turnir je trajao još samo jedan dan, pa je racionalni Sontag prisilio Sontaga koji voli žurke na jednu noć dobrog odmora. Trebalo je, pak, vremena za ubeđivanje Pitera Vajksela i Toma Smita da se uzdrže od Šapirovog gostoprimstva. Možda su Piter i Boris mogli da završe svoju raspravu.

Igrali smo izuzetno dobro u šestoj sednici i osvojili 23 Viktori poena od mogućih 27. Porazili smo Vilija Kojla i Viktora Silverstouna¹, koji su bili ispred nas u plasmanu, sa 8 – 1. Trideset devetogodišnji Kojl je bio profesor matematike iz Renfrjua u Škotskoj. Silverstoun, star trideset osam godina, bio je računovođa iz Glazgova. Škotski novinar Sem Lek, napisao je da smo u ‘zastrašujućoj formi’.

Nakon toga smo porazili Borisa Šapira i Tonija Treda iz Švajcarske sa 8 – 1. Tred, nekadašnji izdavač stripova, rođen je u Kairu, u Egiptu. Šapiro, koji je sebe zvao ‘krupijeom’, bio je nekadašnji svetski prvak.

Naše ubedljive pobjede protiv parova Kojl – Silverstoun i Šapiro – Tred su nas dovele blizu vođstva. Želeo sam da se seansa nikada ne završi.

Naši poslednji protivnici u šestoj seansi bili su Egmont fon Devic iz Kelna i Fric Hodcajsner iz Zapadnog Berlina. Fon Devic je bio sudija višeg suda i u Evropi je bio poznat kao ‘gospodin Bridž’. Imao je šezdeset devet godina i bio ljubazan i blag čovek. Bilo mi je teško da ga zamislim kao izriče stroge kazne. Fon Devic je bio plemenit u porazu kao i u svojim brojnim poredama. Hodcajsner, sedamdesetogodišnji advokat, predstavljao je Zapadnu Nemačku na Olimpijadama 1960. i 64.

Obrana je u bridžu podjednako važna kao i odigravanje, iako je često prenebregavaju početnici i osrednji igrači. *Zabavnije* je licitirati i odigravati podelu nego igrati odbranu. Sledeća podela, igrana protiv Fon Devica i Hodcajsnera, dobar je primer važnosti odbrane:

<u>Hodcajsner</u>	♠	A10654		
	♥	Q4		
	♦	97		
	♣	KJ94	<u>Sontag</u>	
<u>Altman</u>	♠	732		♠ Q98
	♥	K9762		♥ A10
	♦	AJ86		♦ 10432
	♣	6		♣ Q1032
		<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; display: inline-block; text-align: center;"> N W E S </div>		
<u>Fon Devic</u>	♠	KJ		
	♥	J853		
	♦	KQ5		
	♣	A875		

¹William Coyle, r. 1937, trećeplasirani na Bermuda Boulu 1976; Victor Silverstone, r. 1940. p.**Urednika**

Merilo mog nedostatka samopouzdanja je bilo to što sam se više plašio Beladone nego mojih timskih drugova iz *Presižn* tima, Vajskela i Smita. Oni su zaostajali za samo jedan poen, dok je Beladona zaostajao za dvanaest. Revolucija se verovatno odvijala u bridžu, ali ja sam je bio svestan manje od ostalih. Vladavina starih vladara se bližila kraju, iako sporo i bez dramatičnih događaja. Ipak, bilo je zdravo brinuti zbog nekoga i pomisao da nam je Beladona za petama je garantovala da nećemo izgubiti zbog suvišnog samopouzdanja.

Proveo sam dva sata pauze između sednica sedeći u predvorju *Sent Ermina*, razgovarajući sa g. Stounhausom i dajući intervju izveštaču *Sandi Tajmsa*. Pio sam kafu, grickao sendvič i pokušavao da ne izgledam prestravljen. Šoljica mi se toliko tresla u ruci da sam prolio kafu i opekao se. Stounhaus je, pijuckajući brendi, izgledao onoliko miran koliko sam ja bio nervozan. “Ova dva momka će da pobede”, rekao je. “Predvideo sam to na samom početku i sada sam siguran da sam u pravu.”

“Ko ste vi, gospodine?” pitao je izveštač.

“Malkolm Stonhaus, vladin službenik u penziji. Upoznao sam ovog momka pre tri dana i znao da je pobjednik.”

“Kako ste znali?”

“Moja pokojna žena mi je rekla da je znala da će sa našom decom biti sve u redu kada su počela da pokazuju poštovanje – ne ulizištvo, naglašavam – prema starijem svetu. Ovaj dečko se tako odnosio prema meni. On ima karaktera.”

Naši prvi protivnici u poslednjoj sednici bili su Toni Prajdej i Klod Rodrigju¹ iz Engleske. Oni su pobedili na prethodnom turniru *Sandi Tajmsa*. Prajdej, urednik bridž rubrike londonskog *Sandi Telegrafa*, bio je trgovac drvetom. Rodrigju je bio berzanski posrednik.

Stiv Altman je bio veoma nervozan. Znao sam kroz šta prolazi i bio mi je gotovo onoliko blizak koliko je to kasnije postao Piter. Bili smo *partneri*, nas dvojica protiv svih ostalih, i u veoma stvarnom smislu bili smo potrebni jedan drugom.

Jedna od dobrih strana sveg onog rada koji igrač ulaže je što dobra igra postaje njegova druga priroda. Bez obzira koliko bio uplašen, njegova veština ga ne napušta.

Pobedili smo Prajdeja i Rodrigjua sa 5½ – 4½. Razlika teško da je bila znatna, ali sam smatrao da nam je verovatno očuvala vođstvo. Za objavljivanje rezultata trebalo je oko pet minuta. Bio sam u pravu. Fon Devic i Hodcajsner su pregazili Vajksela i Smita sa 7½ – 1½, ali su Beladona i Mondolfo² jurišali. Dobili su prvi meč u seansi sa 7 – 2.

¹*Claude Rodrigue*, r. 1930. u Egiptu. Osvajač Svetskog preovladavanja parova 1961, predstavljao Veliku Britaniju na sedam svetskih prvenstva. *prim. Urednika*

²*Renato Mondolfo*, 1916-1992. Četvorostruki prvak Evrope. *prim. Urednika*

Očekivala su nas još dva para, a Beladona i Mondolfo su bili prvi od njih. Činilo mi se da je Beladona, koji je izgledao više kao rvač teške kategorije grčko-rimskog stila, sišao s neba, iako se pojavio na mnogo prozaičniji način; naime, došao je od drugog stola u istoj sali.

Renato Mondolfo je bio bogati filatelista i trgovac retkim poštanskim markama. Bio je nizak i nabijen i nosio je skup nakit. Žena mu je bila izuzetno privlačna. Mondolfo je bio odličan igrač, ali mi se činilo da je platio Beladoni za čast da igra sa njim. Ako je bilo tako, onda je imao isti dobar ukus u bridžu kao i sa markama i ženama.

Beladona i Mondolfo su nas pobedili sa 6 – 3. Šta sam očekivao? Da dođem u London i pobedim na najvažnijem svetskom turniru parova u prvom pokušaju? Da, tako sam mislio i ta nada kao da se brzo pretvarala u prah. Kasnije sam shvatio da sam bio nerazuman, ali u tim trenucima iskusio sam pravi očaj.

Naši poslednji protivnici su bili Irving Rouz i Bob Šihen iz Engleske. *Morali smo da budemo dobri. Pogledao sam Stiva preko stola, a on je već piljio u mene. Ubij boga u njima*, govorio je njegov pogled. *Smrvi ih*, odgovorio sam mu pogledom.

Potukli su nas sa 7 – 2. Želeo sam da se uvučem u londonsku kanalizaciju. Evo po-dele za koju sam siguran da nas je uništila:

	<u>Altman</u>	♠	J10932		
		♥	1062		
		♦	K32		
		♣	96	<u>Rouz</u>	
<u>Šihen</u>	♠	A6		♠	Q875
	♥	K9543		♥	J8
	♦	A97		♦	J64
	♣	AQ7		♣	10853
			<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> N W E S </div>		
	<u>Sontag</u>	♠	K4		
		♥	AQ7		
		♦	Q1085		
		♣	KJ42		

North–South u zoni. Licitacija:

<u>West</u>	<u>North</u>	<u>East</u>	<u>South</u>
Dble	2♠	Dble	1NT all pass

Moj otvor jedan bez aduta pokazivao je 13 do 15 poena i balansirano ruku. Zapravo sam imao potpuni maksimum. Šihenova kontra je pokazivala ruku bolju od moje. Altmanov licit dva pika je bio potpuno ispravan. Na nesreću, Rouz je dao tu senzacionalnu kontru. Imao je samo 4 onerska poena, damu i dva puba. Rouz je shvatio da Altman, kad je pobegao iz kontre, verovatno ima slabu ruku kao i on

sam. Rouz je takođe shvatao da je Šihenova ruka jača od moje i da su njegovi poeni strateški smešteni iza mojih.

Bilo kako bilo, pali smo dvaput i izgubili meč sa 7 – 2. Želeo sam da vrištim. Pogledao sam Stiva. Lice mu je bilo pepeljasto. Ništa nam nije pomagalo. “Sve smo uprskali”, rekao sam.

Lutao sam po predvorju. Ponavljao sam sebi da je to samo igra kartama. Najviše sam se plašio samooptužbi koje će doći kasnije. Bio sam jadan i znao sam da će biti još gore. Sada sam prosto bio previše umoran, previše izvakao da pustim jad dublje.

Izveštač *Sandi Tajmsa*, koji me je intervjuisao pre završne sednice, ušao je u predvorje.

“Pretpostavljam da znate”, rekao je.

“Šta?” Mislio sam da je sadista. Na licu je imao širok osmeh.

“Rezultate.”

“Mi smo treći i ne zaslužujemo ni to.”

“Kako bi bilo prvi?”

“Vi ste sadista.”

“Svi iza vas osim Beladone su pukli. On je previše zaostao da bi nadoknadio razliku. Častim vas pićem.”

“Ja častim!”

To je bila sjajna žurka. Izveštač se napio, a g. Stounhaus je stalno nazdravljao meni i Kraljici – tim redom – sve dok sunce nije izašlo. Toliko sam često govorio g. Stounhausu kako sam mu zahvalan na podršci da je počeo da misli kako je *on* pobedio na turniru.

Spavao sam dvadeset četiri sata, zbog čega sam propustio prijem koji je priredio engleski igrač Toni Prajdej¹. Ovo mi je odgovaralo, jer mi je trebalo neko vreme daleko od gomile bridžista.

Nakon objavljivanja rezultata, velika engleska igračica Riksi Markus me je pitala da joj budem partner na turniru mešovutih parova sledeće nedelje u Izraelu. Rekao sam *ne, hvala*, što je ostavilo pogrešan utisak. “Možete da pitate svakoga”, rekla je, “čak i Garoca. Ja uvek pobeđujem.”

Ovo mi se činilo zgodnim, ali nisam želeo da igram bridž neko vreme. Piter Vajksel, njegova žena Nensi, naš zajednički prijatelj Lari Kertis i ja smo planirali da iznajmimo kola i provozamo se po Evropi.

¹Richard Anthony Priday, r. 1922. Osvajač brojnih nacionalnih turnira i reprezentativac, učestvovao u istrazi Britanske bridž lige povodom afere Buenos Aires (vidi sledeće poglavlje).*prim.Urednika*

Igrao sam na Pozivnom turniru *London Sandi Tajmsa* ponovo 1975, ovoga puta sa Piterom kao partnerom. Pobedivši i 1975. postao sam prvi igrač koji je osvojio ovaj turnir dva puta. Turnir je 1975. održan u hotelu *Čerčil*. Tražio sam g. Stounhausa, ali ga nisam nigde video.

Najuzbudljiviji događaj na turniru te godine je bilo to što je Pitera i mene probudila pucnjava. Grupa Palestinaca je pucala u hotelu *Portmen*, preko puta hotela *Čerčil*. Piter je istrčao iz sobe da vidi šta se dešava. Ja sam se sakrio ispod kreveta.

Godine 1975. ponovo sam sreo holandskog bankara Kornelijusa Slavenburga. Nije me zaboravio. “Vidim da se penjete ka vrhu” rekao je. “Još uvek trenirate za boksera?”

Turnir kog se bolje sećam je onaj iz 1973. Osećaj svoje prve pobede na međunarodnom turniru je neponovljiv. Zapravo, toliko ga se dobro sećam, da su rezultati urezani u moj um:

<u>PLASMAN</u>	<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>	<u>VP</u>
1.	Altman – Sontag	SAD	119½
2.	Vajksel – Smit	SAD	116½
3.	Beladona – Mondolfo	Italija	115